

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE

ŠTANDARDY
NÁRODNÝ PROJEKT

Kariérová výchova a kariérové poradenstvo pre školy

Tento projekt je financovaný zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

www.esf.gov.sk
www.minedu.sk

ŠTANDARD - KARIÉROVÁ VÝCHOVA A KARIÉROVÉ PORADENSTVO PRE ŠKOLY

Kariérové poradenstvo je inkluzívny proces, ktorý umožňuje deťom a žiakom s rozmanitými potrebami nadobúdať zručnosti pre riadenie kariéry v rôznych vývinových štádiách tak, aby si dokázali utvárať zmysluplný osobný a spoločensky relevantný pracovný život.

Rozvoj zručností pre riadenie kariéry sa s deťmi a žiakmi cyklicky realizuje v troch oblastiach:

- a) sebaexplorácia: uvedomenie si svojich silných stránok, záujmov a hodnôt, schopnosť sebareflexie, stanovenia cieľov a identifikácia individuálnych zdrojov,
- b) kariérová explorácia: pochopenie zákonitostí a požiadaviek vonkajšieho sveta a sveta práce; preskúmanie a porovnanie rôznych kariérových možností a profesijných dráh,
- c) riadenie a plánovanie vlastnej profesijnej a vzdelávacej dráhy a kontinuálne utváranie svojho života.

Kariérová výchova sa zameriava na rozvoj vedomostí, zručností, postojov a získavanie pracovných skúseností a návykov detí/žakov prostredníctvom plánovaného programu prepájania skúseností učenia v škole s prácou. Cieľom kariérovej výchovy je, aby sa deti/žiaci naučili vnímať zmysluplnosť práce vo svojom živote a získali k nej postoj ako k dôležitej súčasti plnohodnotného a uspokojivého života. Kariérová výchova sa zameriava aj na odbúravanie predsudkov a stereotypov a na sociálno-emocionálne posilňovanie detí/žakov, aby sa dokázali v živote slobodne rozhodovať. Realizácia kariérovej výchovy v škole prebieha priamo, v rámci bežnej výučby jednotlivých predmetov a aj v mimoškolských aktivitách.

Na realizácii kariérovej výchovy a kariérového poradenstva (KVakP) sa okrem OZ/PZ povereného činnosťou kariérového poradenstva na škole podieľajú aj iní PZ/OZ školy, KP a OZ poradenského zariadenia a iní relevantní aktéri.

ŠTANDARD – VYTVORENIE TÍMU SPOLUPRACUJÚCEHO NA REALIZÁCII KARIÉROVEJ VÝCHOVY A KARIÉROVÉHO PORADENSTVA V ŠKOLE

Kompetenčný rámec	Procesný krok	Odborná činnosť	Výstup
Poverený odborný zamestnanec/ pedagogický zamestnanec	Iniciovanie vzniku tímu PZ/OZ spolupracujúceho na realizácii KVakP	Poverený OZ/PZ vykonávaním činnosti kariérového poradcu v spolupráci s kariérovým tímom (ak je vytvorený so zapojením vybraných OZ/PZ v škole) informuje deti/žakov a ich zákonných zástupcov o realizácii KVakP na ich škole. Pri iniciácii vzniku tímu môže poverený PZ/OZ požiadať KP poradenského zariadenia o podporu.	Záznam o stretnutí

ŠTANDARD - PRÍPRAVA PLÁNU KARIÉROVEJ VÝCHOVY A KARIÉROVÉHO PORADENSTVA V ŠKOLE

Kompetenčný rámec	Procesný krok	Odborná činnosť	Výstup
Poverený odborný zamestnanec/ pedagogický zamestnanec Riaditeľ školy	Vytvorenie tímu PZ/OZ spolupracujúceho na realizácii KVaKP	Je vytvorený užíš tíu PZ/OZ spolupracujúci na realizácii KVaKP, ktorý sa bude podieľať na vytvorení Plánu kariérovej výchovy a kariérového poradenstva v škole (Plán KVaKP). V školách s menším počtom PZ/OZ môžu poskytovať podporu poverenému OZ/PZ všetci PZ/OZ. Dohodne sa rámcový postup fungovania tímu: frekvencia stretnutí, zapojenie a úlohy jednotlivých členov tímu, prípadne ďalších zainteresovaných osôb v oblasti podpory povereného OZ/PZ pri tvorbe a implementácii Plánu KVaKP v škole. Špecifikuje sa spôsob spolupráce a potrebnej podpory (metodickej, informačnej, organizačnej, koordinačnej) od KP poradenského zariadenia a vedenia školy. Ak sa vedenie školy rozhodne takýto tíu nevytvoriť, Plán KVaKP vytvorí OZ/PZ poverený činnosťami KPaKV. V prípade potreby môže poverený OZ/PZ osloviť KP poradenského zariadenia so žiadosťou o metodickú podporu.	Zápis zo stretnutia so zoznamom členov tímu PZ/OZ spolupracujúceho na realizácii KVaKP
Poverený odborný zamestnanec/ pedagogický zamestnanec	Pracovné stretnutie tímu PZ/OZ spolupracujúceho na realizácii KVaKP	Na pracovných stretnutiach sa konkrétnejšie špecifikuje obsah a priebeh činností KVaKP v škole, vytváranie plánov kariérovej výchovy v jednotlivých školských predmetoch podľa Štátneho vzdelávacieho programu a plánovanie programov a aktivít kariérového poradenstva v jednotlivých ročníkoch na celý školský rok.	
INDIKÁTOR VYTvorenie tímu SPOLUPRACUJÚCEHO PRI REALIZácii KARIÉROVEJ VÝCHOVY A KARIÉROVÉHO PORADENSTVA V ŠKOLE Je vytvorený tíu PZ/OZ spolupracujúci na realizácii KVaKP v škole, ktorého členovia majú dohodnuté úlohy, zodpovednosti a spôsob fungovania. V prípade, že tíu nevznikne, poverený PZ/OZ špecifikuje postup a priebeh realizácie KVaKP v škole, v prípade potreby s metodickou podporou KP poradenského zariadenia.			

ŠTANDARD - PRÍPRAVA PLÁNU KARIÉROVEJ VÝCHOVY A KARIÉROVÉHO PORADENSTVA V ŠKOLE

Kompetenčný rámec	Procesný krok	Odborná činnosť	Výstup
Poverený odborný zamestnanec/ pedagogický zamestnanec	Identifikovanie existujúceho stavu KVAKP a analýza potrieb	Pred začiatkom školského roka sú zozbierané relevantné informácie o aktuálnom stave KVAKP v škole (napr. z predchádzajúcich plánov KVAKP a ďalšej dokumentácie školy, ako je napr. koncepčný zámer rozvoja školy, vízia, stratégia školy, organizačný poriadok, ŠkVP, Plán práce na šk. rok, informácie zo spolupráce s poradenským zariadením, informácie o preventívnych aktivitách realizovaných na škole a pod.). Pri identifikovaní existujúceho stavu KVAKP v škole zohľadňuje aktuálne potreby školy, PZ/OZ, detí/žiacov a ich zákonných zástupcov, zahŕňa analýzu školského vzdelávacieho programu, v ktorom sú identifikované spôsoby aplikácie kariérových tém v jednotlivých predmetoch. Pri získavaní údajov a analýze existujúceho stavu môže poverený OZ/PZ využiť podporu tímu PZ/OZ spolupracujúceho na realizácii KVAKP v škole, KP poradenského zariadenia a iných zainteresovaných osôb.	Záznam kľúčových zistení
Poverený odborný zamestnanec/ pedagogický zamestnanec	Tvorba stratégie, stanovenie cieľov, zostavenie plánu činností KVAKP v škole	Na základe zisteného stavu a potrieb sa určí vhodná stratégia KVAKP na dlhšie časové obdobie, definujú sa celkové a čiastkové ciele zohľadňujúce potreby všetkých detí/žiacov, potreby špecifických skupín detí/žiacov (napríklad detí/žiacov v tranzíciách, detí so ŠVVP) a individuálne potreby konkrétnych detí/žiacov. Stanoví sa forma a spôsob vykonávania KVAKP, ako aj frekvencia a miera vstupovania ostatných aktérov a špecifikuje sa aj spôsob a miera zapojenia KP CPPPaP. Plán kariérovej výchovy a kariérového poradenstva v škole (ďalej „Plán KVAKP“) obsahuje všetky aktivity, ktoré sa v súvislosti s KVAKP v škole realizujú vrátane dlhodobých a krátkodobých programov, jednorazových aktivít a plánov individuálnej podpory pre vybrané deti/žiacov (individuálnej KVAKP). Plán je zverejnený tak, aby bol dostupný pre všetkých zainteresovaných vrátane detí/žiacov a ich zákonných zástupcov. Plán je podľa potreby priebežne aktualizovaný.	Plán KVAKP v škole
INDIKÁTOR PRÍPRAVA PLÁNU KARIÉROVÉHO PORADENSTVA A KARIÉROVEJ VÝCHOVY V ŠKOLE Na základe analýzy potrieb a stanovenia cieľov je vytvorený Plán KVAKP v škole obsahujúci všetky aktivity, ktoré sa v KVAKP v škole realizujú. Plán vychádza zo stratégie KVAKP v škole a podľa potreby je priebežne aktualizovaný. Plán je zverejnený tak, aby bol dostupný pre všetkých zainteresovaných vrátane detí/žiacov a ich zákonných zástupcov.			

ŠTANDARD - IMPLEMENTÁCIA PLÁNU KARIÉROVEJ VÝCHOVY A KARIÉROVÉHO PORADENSTVA V ŠKOLE

Kompetenčný rámec	Procesný krok	Odborná činnosť	Výstup
Poverený odborný zamestnanec/ pedagogický zamestnanec	Informovanie o OZ/PZ poverenom vykonávaním činnosti kariérového poradcu v škole	OZ/PZ poverený vykonávaním činnosti kariérového poradcu na začiatku každého školského roka informuje deti/žiacov a ich zákonných zástupcov o činnosti a aktivitách KVaKP v škole.	Zverejnená informácia o činnosti KVaKP, vrátane kontaktu a konzultačných hodín (webstránka školy, informačná tabuľa a pod.)
	Realizácia činností KVaKP	Na základe vypracovaného Plánu KVaKP, ako aj aktuálnych potrieb realizuje poverený OZ/PZ výchovnú, informačnú, koordinačnú a poradenskú činnosť v oblasti KVaKP. Poverený PZ/OZ zosúlaďuje implementáciu plánov KVaKP a jej prvkov so Školským vzdelávacím programom, plánmi triednych učiteľov, preventívnymi a výchovnými programami a ďalšími relevantnými aktivitami školy. Ponúka podporu PZ pri výučbe kariérových tém v jednotlivých predmetoch. Na uvedených aktivitách spolupracuje s ďalšími relevantnými aktérmi v škole i mimo školy (napr. realizátormi programov/aktivít, lektormi/metodikmi ÚPSVaR a iných poradenských zariadení, zamestnávateľmi, neziskovými organizáciami, dobrovoľníkmi a pod. vrátane zákonných zástupcov detí/žiacov). Skupinové programy a aktivity realizuje podľa štandardu Skupinová kariérová výchova a poradenstvo. Individualizovanú podporu deťom/žiakom v oblasti KVaKP realizuje podľa štandardu Individuálna kariérová výchova a poradenstvo. Do realizácie aktivít a do rozhodovacích procesov zapája žiakov a ich zákonných zástupcov ako aktívnych účastníkov. Poverený OZ/PZ môže realizovať činnosti KVaKP v škole v spolupráci s tímom PZ/OZ spolupracujúcim na KVaKP a KP poradenského zariadenia.	Záznamy o zrealizovaných programoch a aktivitách
	Vyhodnotenie a plánovanie ďalšieho postupu	Vyhodnotenie naplnenia stratégie a cieľov Plánu KVaKP prebieha priebežne, prostredníctvom vzájomnej konzultácie a pravidelnej spätnej väzby povereného PZ/OZ, spolupracujúcich PZ/OZ a ostatných zainteresovaných, detí/žiacov a ich zákonných zástupcov, prípadne s KP poradenského zariadenia. Výsledky a odporúčania z priebežného hodnotenia sú zapracované do Plánu KVaKP. Na konci školského roka je vypracovaná sumárna hodnotiaca správa so zisteniami a odporúčaniami do Plánu KVaKP na ďalší školský rok v oblasti cieľov, činností a aktivít a je aktualizovaná stratégia KVaKP.	Sumárna hodnotiaca správa

INDIKÁTOR IMPLEMENTÁCIA PLÁNU KARIÉROVÉHO PORADENSTVA A KARIÉROVEJ VÝCHOVY V ŠKOLE

Je zabezpečené informovanie o poverenom OZ/PZ a činnosti KVaKP. Na základe Plánu KVaKP prebieha koordinácia a realizácia výchovných, informačných a poradenských činností v oblasti KVaKP. Plán je priebežne aktualizovaný. Pred začiatkom školského roka sú na základe výstupov záverečného hodnotenia zapracované odporúčania pre činnosti KVaKP do Plánu KVaKP na ďalší školský rok a je aktualizovaná stratégia KVaKP.

ŠTANDARD - SKUPINOVÁ KARIÉROVÁ VÝCHOVA A KARIÉROVÉ PORADENSTVO			
Kompetenčný rámec	Procesný krok	Odborná činnosť	Výstup
Poverený odborný zamestnanec/ pedagogický zamestnanec	Stanovenie cieľov skupinovej kariérovej výchovy a kariérového poradenstva	Identifikuje sa cieľová skupina a zmapujú sa špecifické potreby v danej skupine. Následne sa špecifikuje hlavný cieľ a čiastkové ciele ako aj obsahové zameranie programu/jednotlivých aktivít skupinového kariérového poradenstva. Vychádza sa aj zo stanoveného Plánu KVAKP. Definované ciele sú konzultované aj s ostatnými zainteresovanými osobami, vrátane žiakov a ich zákonných zástupcov. Pri stanovení cieľa skupinového programu/aktivity, môže poverený OZ/PZ spolupracovať s KP poradenského zariadenia, PZ, OZ, prípadne inými aktérmi.	Záznam o pláne a cieľoch skupinovej KVAKP
	Výber metód a foriem skupinovej kariérovej výchovy a kariérového poradenstva	Výber metód a foriem pre zostavenie programu/aktivity vychádza z najnovších poznatkov o kariérovej výchove a kariérovom poradenstve a z definovaných potrieb jednotlivých cieľových skupín detí/žiakov. Na výbere metód a foriem môžu spolupracovať aj iní OZ/PZ. KP poradenského zariadenia môže poskytnúť databázu zdrojov, aktivít, činností a metodickú podporu pri ich výbere.	
	Vytvorenie obsahu programu/aktivity a oslovenie realizátora	Na základe zvolených metód a foriem je vybraný a oslovený vhodný realizátor programu/aktivity, ktorý zostaví obsah programu/aktivity pre potreby cieľovej skupiny. Pri výbere realizátora môže spolupracovať kariérový tím, iní PZ/OZ, prípadne KP poradenského zariadenia. Obsah programu/aktivity je zostavený pre potreby cieľovej skupiny a odsúhlasený povereným OZ/PZ.	Obsah programu/aktivity s harmonogramom realizácie
Realizátor/i Poverený odborný zamestnanec/ pedagogický zamestnanec	Realizácia programu/aktivity skupinovej kariérovej výchovy a kariérového poradenstva	Jednotlivé programy/aktivity sa realizujú v súlade s plánom KVAKP a na základe vopred dohodnutých podmienok realizácie. Priebeh realizácie sa priebežne vyhodnocuje, v prípade potreby sa program/aktivita modifikuje, aby boli naplnené ciele programu. Realizátor priebežne zbiera spätnú väzbu od účastníkov/aktérov procesu a konzultuje priebeh skupinového programu/aktivity s povereným PZ/OZ, kariérovým tímom, žiakmi, zákonnými zástupcami, prípadne inými zainteresovanými.	Záznamy o realizácii aktivity programu Zoznam účastníkov

ŠTANDARD - SKUPINOVÁ KARIÉROVÁ VÝCHOVA A KARIÉROVÉ PORADENSTVO

Kompetenčný rámec	Procesný krok	Odborná činnosť	Výstup
Realizátor/i Poverený odborný zamestnanec/ pedagogický zamestnanec	Vyhodnotenie programu/ aktivity skupinového kariérového poradenstva	Vyhodnotenie programu/aktivity sa realizuje prostredníctvom spätnej väzby od účastníkov (ústnej/písomnej), zmien zaznamenaných realizátorom/realizátormi, prípadne zistením rozdielov medzi výsledkami vstupnej identifikácie a analýzy potrieb a výslednými záznamami. V prípade potreby realizátor vypracuje záverečnú správu, ktorá obsahuje vyhodnotenie splnenia cieľov, závery a odporúčania pre ďalšie aktivity KVaKP, prípadne návrh následných aktivít so zúčastnenými žiakmi/deťmi. Vyhodnotenie prebieha v spolupráci s povereným OZ/PZ.	Záznamy o priebežných spätno-väzbových hodnoteniach Záverečná správa Záznam o účasti na programe/aktivite v Osobnom spise žiaka s prípadnými odporúčaniami
INDIKÁTOR SKUPINOVÁ KARIÉROVÁ VÝCHOVA A KARIÉROVÉ PORADENSTVO Sú definované cieľové skupiny a špecifikované ciele jednotlivých programov/aktivít skupinovej KVaKP. Na základe zvolených metód a foriem je vybraný vhodný realizátor a vytvorený obsah programu/aktivity s harmonogramom realizácie. Jednotlivé programy/aktivity sú realizované v súlade s Plánom KVaKP a vytvoreným programom a harmonogramom. Programy/aktivity sú vyhodnotené a sú sformulované závery a odporúčania pre ďalšie skvalitnenie činnosti KVaKP v škole a následné kroky so zúčastnenými deťmi/žiakmi.			

ŠTANDARD - INDIVIDUÁLNA KARIÉROVÁ VÝCHOVA A KARIÉROVÉ PORADENSTVO			
Kompetenčný rámec	Procesný krok	Odborná činnosť	Výstup
Poverený odborný zamestnanec/ pedagogický zamestnanec	Stanovenie cieľa individuálnej kariérovej výchovy a kariérového poradenstva	Na základe analýzy potrieb a na žiadosť dieťaťa/žiaka/zákonného zástupcu sú identifikované deti/žiaci, pre ktorých je individuálna forma podpory poskytnutej nad rámec KVaKP všetkým deťom/žiakom najefektívnejším spôsobom kariérového rozvoja. Pri identifikácii sa venuje zvýšená pozornosť deťom/žiakom s rozmanitými potrebami, predovšetkým deťom/žiakom so ŠVVP (žiaci so zdravotným znevýhodnením, žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia a žiaci so všeobecným intelektovým nadaním). Spolu so žiakom sa definuje hlavný cieľ, špecifikujú sa čiastkové ciele a určia sa zainteresované osoby, ktoré budú vstupovať do procesu realizácie individuálnej KVaKP s jednotlivými deťmi/žiakmi. Identifikácia týchto detí/žiacov a definovanie cieľov sa realizuje v spolupráci s ostatnými PZ/OZ, na škole, v poradenskom zariadení so žiakmi a ich zákonnými zástupcami. Zoznam detí/žiacov, ktorým sa poskytne individuálna forma KVaKP, je priebežne aktualizovaný.	Zoznam detí/žiacov pre poskytnutie individuálnej formy KVaKP Záznam o potrebe individualizovanej podpory a stanovení cieľa v Osobnom spise žiaka
	Výber metód a foriem individuálnej kariérovej výchovy a zostavenie plánu činností pre jednotlivé deti/žiacov	Účel, výber metód a foriem (preventívne programy/intervenčné činnosti), frekvencia a zámer stretnutí na individuálnej báze sa určia v spolupráci so zainteresovanými na základe konkrétnych potrieb dieťaťa/žiaka. Na základe analýzy nadobudnutých informácií a stanovenia cieľov a metód sa zostavuje plán individuálnej činnosti. O ďalšom postupe je v primeranej forme informovaný žiak, jeho zákonný zástupca a ostatní zainteresovaní.	Zostavenie Plánov činnosti pre jednotlivé deti/žiacov
Poverený odborný zamestnanec/ pedagogický zamestnanec a realizátor/i	Realizácia individuálnej kariérovej výchovy a kariérového poradenstva	Individuálne stretnutia sa realizujú jednorazovo, opakovane alebo na pravidelnej báze. V prípade potreby poverený OZ/PZ vykonáva individuálne stretnutia samostatne alebo prizve na realizáciu aj ďalších relevantných KP/OZ poradenského zariadenia. Pri výbere externých realizátorov v oblasti KVaKP poverený OZ/PZ zohľadňuje stanovené kritériá na realizátorov programov KVaKP. Poverený OZ/PZ konzultuje priebeh individuálnych stretnutí v prípade potreby s ostatnými PZ/OZ, žiakmi a ich zákonnými zástupcami, prípadne s KP poradenského zariadenia v súlade s ochranou osobných údajov (GDPR).	Záznam o realizácii a priebehu stretnutí

ŠTANDARD - INDIVIDUÁLNA KARIÉROVÁ VÝCHOVA A KARIÉROVÉ PORADENSTVO			
Kompetenčný rámec	Procesný krok	Odborná činnosť	Výstup
Poverený odborný zamestnanec/ pedagogický zamestnanec	Vyhodnotenie a ukončenie individuálnej kariérovej výchovy a kariérového poradenstva	Spolu so žiakom a jeho zákonným zástupcom sa vyhodnotí priebeh a realizácia individuálnej činnosti KVaKP a zabezpečí sa poskytnutie spätnej väzby. Poverený PZ/OZ na základe vyhodnotenia a spätnej väzby v spolupráci s kariérovým tímom navrhuje ďalší postup v škole a/alebo v poradenskom zariadení. Všetci zainteresovaní do priebehu a realizácie KVaKP s dieťaťom/žiakom sú primeranou formou informovaní o záveroch a odporúčaniach vyplývajúcich z týchto záverov v súlade s ochranou osobných údajov (GDPR). Závery a odporúčania pre ďalší postup sú premietnuté do Plánu KVaKP.	Záznam o záveroch procesu individuálnej KVaKP a návrhy ďalšieho postupu v Osobnom spise žiaka
INDIKÁTOR INDIVIDUÁLNA KARIÉROVÁ VÝCHOVA A KARIÉROVÉ PORADENSTVO Identifikácia detí/žakov pre individuálne KVaKP, stanovenie cieľov, metód a foriem odbornej činnosti, zostavenie plánu a programu pre individuálnu podporu jednotlivých detí/žakov. Po zrealizovaní jednotlivých činností a vyhodnotení procesu realizácie KVaKP sú spolu s dieťaťom/žiakom navrhnuté odporúčania pre ďalší postup realizácie KVaKP.			